

Med føttene blir de kjent med røttene

Unge Pilegrimer: På den gamle Oldtidsveien i Groruddalen i Oslo får 6. klassinger fra de lokale skolene en næropplevelse av en over 1.000 år lang pilegrimstradisjon.

Olav Solvang, olav.solvang@vl.no

For tiende året går 6. klassinger fra Oslos østkant i den over 1.000 år gamle pilegrimsleden som fører til Trondheim, også kalt Kongeveien. De fleste av de 30 elevene som legger i vei fra Øvre Fossum gård på Grorud, har kristen eller muslimsk bakgrunn.

– Barn i dag har få anledninger til å snakke om Gud. Lærerne er ofte redde for å trå feil, og velger heller å droppe temaet. Men min erfaring er at barn ønsker å snakke om det guddommelige, at de savner det. – Dessuten er pilegrimenes historie spennende, og barn liker å være i naturen, sier historiefortelleren Georgiana Keable.

Religiøst språk. Den engelske kvinnen har bodd 21 år i Norge. Hun er en pioner innenfor forteller- og renessansensans i England og Norge, og har i mange år undervist i fortelling ved Høgskolen i Oslo og Akershus (nå OsloMet). I 2002 tok hun initiativet til Fortellerhuset, hvor intensjonen var å gi barn og voksne gode forteller- og lytteropplevelser. Siden 2008 har hun vandret den gamle pilegrimsleden på Oslos østkant med skoleelever. Stadig blir hun stilt spørsmål om pilegrimshistorien av de unge medvandrerne.

– Elevene har ulik oppdragelse og trosbakgrunn, derfor må jeg ordlegge meg slik at jeg ikke støter noen. Likevel vil alle høre om pilegrimene, og om Gud.

På vandringen i skogen i Groruddalen, spiller Georgiana pilegrimsrollen fullt og helt. Når barna spør henne om noe, så er det pilegrimen fra middelalderen, ikke historiefortelleren av i dag, som svarer. Når *hun* spør om gåten: «Hva er større enn Gud og verre enn djevelen? De døde spiser det, men hvis *vi* spiser det så dør vi?», svarer en tynn barnestemme: «Mamma». En annen elev roper: «Ingenting er større enn Gud!» Georgiana bekrefter at «ingenting» er riktig svar.

– Særlig de muslimske barna er bevisste på at ingenting er større enn Gud. Innvandrerbarn har ofte større kunnskap, og større frimodighet, rundt religiøse temaer. De vet at muslimske pilegrimer vandrer mot Mekka.

Mobbet datter. Pilegrimvandringens betydning også i nyere tid, gikk for alvor opp for Georgiana da hun i 2003 gikk fra Ringebu til Trondheim sammen med datteren sin.

– Datteren min likte ikke å gå tur. Da hun spurte om å bli med på den 250 kilometer lange vandringen, tenkte jeg at det aldri ville gå. Men jeg sa «OK, hvis du lover å ikke klage». Det gjorde hun heller ikke. Hudproblemene hun lenge hadde slitt med, forsvant på den turen. Hele livet hennes ble endret. Først senere fikk jeg vite at hun på den tiden også ble mobbet på skolen, og at dét også endret seg.

Mens hun bodde i England var ikke Georgiana Keable særlig opptatt av pilegrimer. Men hun kjente godt salmen «To Be A Pilgrim». Den hadde slått rot i henne.

– Da jeg så hva pilegrimsvandringen betydde for datteren min, fikk jeg et sterkt ønske om å lede også andre barn inn på pilegrimsveien.

Barbeint. Under vandringen fremstår Georgiana som ulike skikkelser fra middelalderen. Hun forteller lokal pilegrimshistorie, historier om Olav den hellige, men også historien om et barn fra vår tid som ble mobbet på skolen, men fikk en ny start ved å gå den norske pilegrimsturen – datterens historie.

Mot slutten av turen utfordres barna til å gå et stykke barbeint. De skal få kjenne hvordan føttene til de første pilegrimene må ha hatt det. Underveis blir barna også overfalt av røvere, slik mange har opplevd før dem.

– Gud har alltid beskyttet pilegrimene. Det er en del av - pilegrimshistorikken, sier historiefortelleren.

På slutten av vandringen blir elevene oppfordret til å gå 15 minutter i stillhet. Mange inntrykk skal fordøyas.

Kjernevirksomhet. Oslos biskop, Kari Veiteberg, opplever at pilegrimsvandring er som dette har litt til felles med det hun gjorde i sin forrige jobb for Bymisjonen i Oslo sentrum

– Dette er kirkelig kjernevirksomhet. Det er en anerkjennelse av at pilegrimshistorien er sann, og at de hellige stedene finnes. Tenk at her, rett utenfor døra til T-banevogna, finnes den historien! Slike vandringer er også et eksempel på at troen kan leves gjennom beina, sier hun.

Kulturbyråden i Oslo, Rina Marianne Hansen, slutter seg til pilegrimfølget omtrent halvveis ut i turen. Arbeidsgiveren hennes har gitt midler for å - realisere årets vandring.

– Dette bringer kulturhistorien vår videre i lokalmiljøene. Flere av disse elevene har ikke så lang familietradisjon i Norge, så denne kunnskapen er viktig for dem videre i livet. Pilegrimsturer som dette er også en fin måte å formidle troens rolle i samfunnet på, sier kulturbyråden.

Religionsdialog. Prest i Grorud menighet, Tone Marie Falch, synes pilegrimsvandring for 6. klasser er en glimrende måte å være en inkluderende kirke for lokalbefolkningen på.

– Å følge i fotsporene til pilegrimene som vandret til Nidaros, har vist seg å appellere til barn med vidt forskjellig troebakgrunn. Her kan de møtes og dele tros- og livserfaringene sine. Dette er religionsdialog i praksis, konstaterer presten som ikke lot seg be to ganger da muligheten til å være med på turen bød seg.

– Kjenn på dette fjellet, oppfordrer Georgiana. – Det er det samme fjellet pilegrimene for 1.000 år siden også satte føttene sine på.

Pilegrimsvandring

En vandring, eller en reise, som gjøres av åndelige årsaker. Noen søker en åndelig renselse, eller å komme nærmere Gud. Pilegrimsreiser er kjent fra flere religioner.

I Norge oppstod pilegrimsvandringen etter Olav den helliges død i 1030. Pilegrimsleden er et fellesnavn på turveier som fører fra forskjellige deler av Norge til Trondheim.

